

רשומות

הצעות חוק

8 ביוני 1998

2719

י"ד בסיון התשנ"ח

עמוד

388	הצעת חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 8) (ריבית פיגורים ותיקונים שונים), התשנ"ח-1998
	תיקונים עקיפים:
	חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967
	חוק הריבית (שינוי שיעורים), התשל"ג-1972
	חוק הוזה הביטוח, התשמ"א-1981

הצעת חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 8) (ריבית פיגורים ותיקונים שונים), התשנ"ח-1998

1. תיקון סעיף 1 בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן - החוק העיקרי) בסעיף 1, בהגדרה "הפרשי הצמדה וריבית", במקום "בשיעור של 4% לשנה" יבוא "בשיעור ובהדרגה הישוב שקבע שר האוצר בהתייעצות עם שר המשפטים ועם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת".
2. תיקון סעיף 4 בסעיף 4 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "יהיה 16% לשנה" יבוא "יזכה שיעור הריבית הנפסקת על סכום אשר יש לשלמו במטבע חוץ או במטבע ישראלי כשהוא צמוד למטבע חוץ, יהיה בשיעור ובהדרגה הישוב שקבע שר האוצר בתקנות, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת";
- (2) בסעיף קטן (ב), המילים "בצו לפי חוק הריבית" (שינוי שיעורים), התשל"ג-1972 - יימחקו;
- (3) סעיף קטן (ג) - בטל.
3. תיקון סעיף 5 בסעיף 5 לחוק העיקרי -
- (1) בכותרת השוליים, אחרי "תקופת הריבית" יבוא "ריבית פיגורים";

ד ב ר י ה ס ב ר

בן מוצע לבטל את סעיף 4(ג) לחוק, שזו לשונו:

"(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) שיעור הריבית הנפסקת על סכום אשר יש לשלמו במטבע חוץ או במטבע ישראלי כשהוא צמוד למטבע חוץ, לא יעלה על שיעור הריבית שמשלם בנק ישראל לתאגידים בנקאיים על כספי פקדונות, באותו מטבע, שהם מפקידים אצלו לתקופה של שנה מכספי פקדונות תושב במשמעותם בהיתר הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978, שילם בנק ישראל, בתקופת הריבית כמשמעותה בסעיף 5(א) שיעורים שונים של ריבית כאמור, תחושב הריבית הנפסקת כך שלגבי כל תקופה של שנה יחול שיעור הריבית ששילם בנק ישראל כאמור ביום הראשון של אותה תקופה".

סעיף 3 בסעיף 10א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן - חוק ההוצאה לפועל), קבועות הוראות בענין השלום ריבית פיגורים כאשר חייב לא שילם חוב במועד פסק הדין או במועד מאוחר יותר שנקבע לתשלומו בפסק הדין (להלן - מועד

סעיפים מוצע לשנות את השיעור ואופן החישוב 1, 2 ו-6 של הריבית וההצמדה שפוסקת רשות שיפוטית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן - החוק). עד בה שזנו שיעורי הריבית מבלי להביא בחשבון סוגים שונים של פסיקת ריבית, המקובלים במשק, לפי התקופות ודרכי החישוב השונות. כך למשל לא ניתן היום להפעיל את הוראות החוק הקובעות את שיעורה של הריבית הנפסקת לגבי סכום שיש לשלמו במטבע חוץ או במטבע ישראלי כשהוא צמוד למטבע חוץ (י' זוטמן, סדרי הדין האזרחי, הוצאת אמיגון, מהדורה שישית, תש"ן, עמ' 499). לפיכך מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע שיעור או נוסחה גמישה לחישוב הריבית לפי השינויים בשוק (סעיפים 1 ו-2). כהתאם לכך מוצע לבטל את ההוראה הקבועה בסעיף 6 לתוספת הראשונה בחוק הריבית (שינוי שיעורים), התשל"ג-1972, שמבוחה משנה שר האוצר מעת לעת את שיעורי הריבית, ואשר זו לשונה:

"(6) הגדרת הפרשי הצמדה וריבית בסעיף 1 וסעיף 4 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (סעיף 6 לחוק)".

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 192; התשמי"ט, עמ' 52.

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) תשלום שנפסק לבעל דין ולא שולם על ידי החייב במועד הפרעון, ייתוספו עליו, ממועד הפרעון עד מועד התשלום בפועל - הפרשי הצמדה בצירוף ריבית צמודה בשיעור ובררך חישוב שקבע שר האוצר בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאים רשות שיפוטית או ראש הוצאה לפועל לקבוע, לפי בקשת החייב ומטעמים מיוחדים שיירשמו, שיעור ריבית צמודה שיהיה נמוך מהשיעור שנקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ב), לגבי התקופה שממועד הפרעון עד התשלום בפועל, ובלבד שהריבית לא תפחת מהשיעור שנקבע בפסק הדין לתקופה שער מועד הפרעון."

4. בסעיף 7 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "בסעיף זה, "קרן" - חוב פסוק והפרשי ההצמדה וריבית לפי חוק זה."

תיקון חוק
ההוצאה לפועל

5. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967² -

(א) סעיף 10א - בטל;

(ב) בסעיף 81א -

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא: "בסעיף זה, "הפרשי הצמדה וריבית" - כמשמעותם בחוק";

(2) סעיף קטן (ו) - בטל;

(ג) סעיף 87א - בטל.

ד ב ר י ה ס כ ר

בהתאם לכך מציע אף לבטל את סעיף 5(ב) לחוק, אשר מסמיך רשות שיפוטית לפסוק ריבית על תשלום פיצויים בשל אובדן השתכרות והוצאות בעתיד, כאשר נפסק תשלום הדיפעימי - החל ביום מתן פסק-הדין וכאשר נפסקו תשלומים עתיים - החל ביום הפרעון. מכיוון שסעיף 5(א) מעניק לבית המשפט סמכות לשערך את סכום הפיצויים כאמור לפי ערכם ביום מתן פסק הדין, נראה כי אין צורך בהוראה המיוחדת שבסעיף 5(ב). כמו כן השארת סעיף 5(ב) לחוק יחד עם סעיף 3 החדש שענינו ריבית הפיגורים, תביא לחפיפה ביניהם.

ביטול סעיף 5(ב) לחוק יביא להבחנה ברורה בין הריבית המשולמת עד מועד הפרעון כאמור, לבין ריבית המשולמת ממועד הפרעון עד מועד התשלום בפועל. מכאן ההצעה לבטל את סעיף 5(ב).

סעיף 4 מוצע להבחיר, לענין קביעת ריבית דריכות הקבועה בסעיף 7 לחוק, כי משמעות המונח "קרן" הינה סכום החוב המקורי בתוספת הפרשי ההצמדה והריבית שנוספו לו במשך שנת החוב.

סעיף 5 לאור התיקון המוצע בסעיף 3, מוצע לתקן את סעיף 81א לחוק ההוצאה לפועל.

הפרעון. בהתאם להוראה זו, החייב נדרש לשלם, בנוסף להפרשי הצמדה וריבית לפי החוק, גם ריבית פיגורים בשיעור של 5%, ממועד הפרעון עד מועד התשלום בפועל.

לגבי המדינה קיימות הוראות מיוחדות. בסעיף 7 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), התשי"ח-1958, נקבע לענין ררך ביצוע פסק דין נגד המדינה, כי דינו ההוצאה לפועל של פסקי דין לא יתולו עליה.

ההוצאה המשפטית הנובעת משתי הוראות אלה היא, כי המדינה אינה חייבת מכוח החוק בתשלום ריבית פיגורים ממועד הפרעון ועד מועד התשלום בפועל ככל חייב אחר, אף כי גם המדינה מצווה על קיום פסקי דין במועדם.

מוצע לקבוע את הוראת סעיף 10א לחוק ההוצאה לפועל בחוק, ולבטל בכך את ההבחנה בין המדינה לבין הייבים אחרים (סעיף 5(ב) ו-1(ג) המוצע בסעיף 3 להצעת החוק).

² ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

6. בחוק הריבית (שינוי שיעורים), התשל"ג-1972³, בתוספת הראשונה, סעיף 6 - תיקון חוק הריבית (שינוי שיעורים) יימחק.

7. בחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981⁴ - תיקון חוק חוזה הביטוח (א) בסעיף 28 -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "וריבית בשיעור של 4% לשנה" יבוא "וריבית צמודה בשיעור שנקבע באותו חוק";

(2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול על תגמולי ביטוח המשולמים כמטבע חוץ או כמטבע ישראלי המהושב לפי ערכו של מטבע חוץ, ואולם על תגמולים כאמור תיווסף ריבית כאמור בסעיף 4(א) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשב"א-1961, החל בתום 30 ימים מיום מסירת הדרישה למבטח".

(ב) בסעיף 46(ג), במקום "ריבית בשיעור 3% לשנה" יבוא "וריבית צמודה בשיעור שנקבע באותו חוק".

דברי הסבר

בלבד עד למועד התשלום בפועל (סעיפים 1 ו-2 לחוק). הבחנה זו איננה מוצדקת. מוצע לבטל, בדרך של תיקון סעיף 81א, הבחנה זו, ולקבוע כי בכל מקרה הוריבית תהיה 4%.

סעיף 7 לאור התיקון המוצע בסעיף 2 מוצע לתקן בהתאם את סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, שגם ענינו הצמדה וריבית.

סעיף 10א לחוק ההוצאה לפועל מבחין בין שטרות המוגשים ישירות לביצוע בלשכות ההוצאה לפועל, שעליהם מיתוספת ריבית של 5% מיום פרעון השטר או ממועד הצגתו לפרעון ועד ליום התשלום בפועל (סעיפים 10א(א) וסעיף 81א(ג) לחוק ההוצאה לפועל) לבין שטרות המוגשים בתביעה לבית משפט, באופן ישיר או על דרך התנגדות לביצוע השטר (סעיף 81א(ג) לחוק ההוצאה לפועל), שלגביהם מיתוספת ריבית של 4%

³ ס"ח התשל"ג, עמ' 12.

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 94.